

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **P.**, bytom D., zastúpeného advokátkou M., U., proti žalovanému: **Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava I**, Obchodná č. 52, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu Obvodného oddelenia Policajného zboru Staré Mesto – Stred zo dňa 24.2.2005, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/124/05-24 zo dňa 11.10.2007, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 124/05-24 zo dňa 11.10.2007 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti postupu Obvodného oddelenia Policajného zboru Bratislava Staré Mesto – Stred voči žalobcovi zo dňa 24.2.2005, keď bol tento o 12.45 hod. predvedený na OO PZ za účelom podania vysvetlenia a následne bol držaný v zamknutej miestnosti až do 19.00 hod., keď podal vysvetlenie a ďalších päť hodín, kým nebol odovzdaný Oddeleniu cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava.

Krajský súd takto rozhodol potom, čo dospel k záveru, že na prejednanie žaloby podľa § 247 a nasl. OSP nie sú splnené zákonné podmienky konania.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že základom preskúmania a postupu súdu podľa druhej hlavy piatej časti OSP je, že žalobca v žalobe tvrdí, že bol

na svojich právach ukrátený rozhodnutím a postupom správneho orgánu, pričom sa jedná o rozhodnutie už právoplatné. Uviedol, že vydanie správneho rozhodnutia v tomto prípade absentuje a nejde tu ani o postup správneho orgánu tak, ako to predpokladá ust. § 247 OSP. Podľa názoru súdu žalobca sa mal domáhať ochrany podľa osobitnej piatej časti piatej hlavy OSP (§ 250v), nakoľko žalobou napáda nezákonnosť zásahu orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím a jeho účinky dopadajú voči žalobcovi, pričom tak mal urobiť v 30-dňovej lehote a nie podľa všeobecného ustanovenia (§ 247 OSP).

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, ktorým navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je v rozpore s princípom právnej istoty a žalobcovým základným právom na spravodlivý súdny proces a prístup k súdu.

Poukázal na to, že nemohol využiť prostriedok nápravy proti nezákonnému zásahu, keďže situácia, v ktorej sa ocitol postupom policajných orgánov, nenapĺňala základnú podmienku konania, ktorú predpokladá § 250v ods. 1 OSP, keďže v jeho prípade išlo o jednorazové porušenie práva, resp. jednorazový zásah, ktorý po jeho vykonaní viac netrval, netrvali ani jeho následky a nehrozilo ani jeho opakovanie.

Žalobca trval na tom, že sa mohol domáhať ochrany len cestou žaloby o preskúmanie zákonnosti postupu správneho orgánu podľa § 247 a nasl. OSP a na potvrdenie svojho názoru poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 231/03, podľa ktorého odopretie súdnej ochrany vo veciach prieskumu rozhodnutí orgánov verejnej správy je dovolené v prípade, že tak ustanoví zákon, tento prístup nie je ale namieste v prípade, ak ide o rozhodnutia, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd.

Podľa jeho názoru krajský súd mal vzhľadom na zachovanie právnej istoty žalobcu v žalovanej veci preskúmať zákonnosť postupu polície, pretože prípadná nedokonalosť zákonných ustanovení alebo možnosť ich rôzneho výkladu nemôže byť na ujmu žalobcu a jeho základných práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c, § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Odvolačný súd zo spisu prvostupňového súdu zistil, že žalobca sa žalobou podanou dňa 25.4.2005 domáhal vyslovenia, že postup Obvodného oddelenia Policajného zboru Bratislava Staré Mesto – Stred zo dňa 24.2.2005, ktorým došlo k nezákonnému obmedzeniu jeho osobnej slobody, bol v rozpore so zákonom č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore a s Ústavou Slovenskej republiky.

V zmysle § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení druhej hlavy sa postupuje v prípadoch, **v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.** Pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť (ods. 2).

Postupom správneho orgánu v kontexte ustanovenia § 247 OSP sa rozumie taká činnosť správneho orgánu, ktorou tento realizuje svoje právomoci vyplývajúce z právnych predpisov a výsledkom ktorého je určité rozhodnutie. Postup správneho orgánu teda možno preskúmať súdom len v súvislosti s preskúmaním zákonnosti takto vydaného rozhodnutia resp. v prípade nečinnosti orgánu verejnej správy. Tomu zodpovedá aj zákonná úprava postupu súdu a spôsobu jeho rozhodnutia obsiahnutá v druhej hlave piatej časti OSP, ktorá neumožňuje súdu rozhodnúť inak (odhliadnuc od moderácie rozhodnutia v zmysle § 250j ods. 5 OSP) ako žalobu zamietnuť alebo (v prípade zistenia nezákonnosti rozhodnutia a postupu) **rozhodnutie** zrušiť (§ 250j) a ktorá nepozná formu rozhodnutia navrhovanú žalobcom – deklaratórnym výrokom vysloviť, že postup bol v rozpore so zákonom a ústavou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto stotožnil so záverom krajského súdu, podľa ktorého súd nemohol preskúmať postup žalovaného v súvislosti s podaním vysvetlenia žalobcom pre jeho konanie pri príležitosti príhovoru amerického prezidenta dňa 24.2.2005 v Bratislave a rozhodnúť tak ako navrhol.. Na takéto postup súdu totiž neboli splnené zákonné podmienky (§ 247 a nasl. OSP) , pretože správny orgán vo veci nevydal žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo výsledkom jeho aktívnej činnosti prostredníctvom ktorej realizoval svoju právomoc zverenú mu osobitnými právnymi predpismi.

Z uvedených dôvodov napadnuté uznesenie krajského súdu postupom podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdil.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že aj keď treba súhlasiť na rozdiel od súdu prvého stupňa s názorom žalobcu, že v danom prípade nebolo možné využiť prostriedok nápravy proti tvrdenému nezákonnému zásahu ani cestou návrhu na konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP z dôvodu absencie zákonných predpokladov (aby zásah resp. jeho dôsledky trvali alebo hrozilo jeho opakovanie), právny systém poskytuje prostriedky obrany proti zásahom *post factum*, napr. prostredníctvom **sťažnosti** (*Podľa § 3 písm. a/ zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach je sťažnosť podaním fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorým sa domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, pretože došlo k ich porušeniu alebo k ohrozeniu činnosťou alebo nečinnosťou (ďalej len "činnosť") orgánu verejnej správy.*), **ústavnej sťažnosti** v zmysle čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky alebo uplatnením nároku na **náhradu škody** spôsobenej pri výkone verejnej moci (zákon č. 514/2003 Z. z.), preto nemožno konštatovať, že právo žalobcu na spravodlivý súdny proces a prístup k súdu boli v danom prípade obmedzené.

Podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať **zákonom ustanoveným postupom** svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený **rozhodnutím** orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, **ak zákon neustanoví inak**. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie **rozhodnutí** týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Pretože žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd v zmysle § 250k, § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. júla 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová